

לקנותו אף גם זאת אמרו זכרונם לברכה כי ענוש יענוש לעתות בצרה על דבר אשר לא חמד בלבבו יפי המצווה ושכרה לבעבור סבב פני דבר חיובה עליו ולקחת לו בגד שיש לו ארבע כנפות לעשות לו ציצית על כנפיו עכ"ל, [וע' ת"י שבת דף לב ע"ב ד"ה בעוון ציצית].

לכן מקפידים להתעטף בטלית גדול בעת התפילה ולהרויח מצוות עשה בעת התפילה, וכיון שבמשך שאר היום קשה להיות עם טלית גדול, נוהגים ללבוש ט"ק. ולכך המשנ"ב חילק את הדין לתרתי, דיר"ש יחמיר לעשות טלית צמר והיינו לפחות הט"ג שיקיים בכך מ"ע דאורייתא לכו"ע, ונכון שיעשה בין הט"ק ובין הט"ג מצמר, זו דרגה נוספת שגם במשך כל היום יוכל להרויח מצוות עשה דאורייתא לכו"ע, דאמנם לא באיסורים עסקינן אלא בריוח מצוות ומן הראוי למי שבאפשרותו שישתדל להרויח מצווה היותר מהודרת.

מספרים שהחזו"א לבש טלית גדול מצמר אך טלית קטן מכותנה, ולכך יש שטוענים אם החזו"א שהיה מהדר במצוות עשה כך, א"כ אין שום ענין להדר לעשות ט"ק מצמר, וכמובן שהנידון על הבגד ולא על הפתילים דהם בודאי עושים מצמר. אך אין להוכיח ממעשיו של החזו"א מפני

שהוא לא לבש כלל בגדי צמר, וכמו שנתברר ע"י שנשלחה שאלה לכולל חזו"א אחר פטירת החזו"א ע"י קבוצת אברכים שהקימו מעבדה לבדיקת שעטנז בירושלים, ושלחו לברר כיצד נהג החזו"א לגבי גרבי צמר, שבשעטנז בעינן יחדיו דהיינו צמר ופשתים מחוברים יחד, ואם יש שני בגדים שהם רק א' ע"ג השני ולא מחוברים ל"ח יחדיו, אך כאשר אין אפשרות להפשיט את הפנימי מבלעדי פשיטת החיצוני, מביא הרמ"א ביו"ד סי' ש די"א דבכה"ג חשיב חבור לכלאים וכן הדין בשתי כפפות א' צמר וא' פשתים, וכן לכאו' הדין בגרבי צמר כאשר בנעלים יש תפירות פשתן ויש לחוש לחבור שידונם כשעטנז או דלמא כיון דאפשר להוציא ע"י תחבולה את הגרב בלי לחלוץ את הנעל, ל"ה כלאיים ושלחו לשאול כיצד נהג החזו"א בזה, והשיבום דהחזו"א לא לבש כלל בגדי צמר מחשש שעטנז, וא"כ י"ל שלכן גם הט"ק עשה מכותנה, שבמשקלו ראה שעדיף לחוש לחשש שעטנז כהנהגתו, אפי' במחיר הפסד ריוח של מצוות ציצית דאורייתא לכו"ע. אך מי שלובש בגדי צמר בחורף, מדוע שלא יחמיר ללבוש ט"ק של צמר להרויח את המצווה לכו"ע, רק יש לדון בקיץ שחם ומזיעים עד כמה צריך להתאמץ בעבור זה, אבל לומר שהחזו"א לא החמיר אף

אני לא יחמיר, אינה הנהגה נכונה, ואין למדין הלכה מתוך מעשה, ואין לומר שזה מחלוקת בין החזו"א למשנ"ב בזה.

ואגב דאיירינן בעניני כלאי בגדים בציצית הנה החזו"א בטלית גדול לא חשש לשעטנז אך בתקופת המהרי"ל דיסקין היה אדם שמצא סיבי פשתן בטליתות, ואף בטליתו של המהרי"ל דסקין מצא כן, ופסלה, ולכך המהרי"ל קנה אחרת אך אותה לא בדק דטען דכיון דליכא רעותא היא בחזקת צמר נקי. ובאותו זמן התברר שהצמר רחלים שהיה בזמנם בירושלים הגיע ממרוקו ששם יש לכבשים צמר משובח ואורזים את הצמר באריזות פתוחות וכורכים אותם בחבלים והחבלים היו מפשתן שהוא חזק, ונשארו סיבים קטנים בתוך הצמר שהוא נסרך ונדבק, ובימינו אין לחוש לזה שרק בצמר שנארז בצורת אריזה זו, בחבלי פשתן, נמצא חשש שעטנז ובימינו התעשיה שונה ואין כל חשש מעין זה.

בגד נילון

בסי' י סע"ד למדנו שטלית עור פטורה מציצית אפי' מדרבנן, ויש לדון לגבי אריג שנעשה מחומר סינטטי- נילון, האם לדמותו לשאר מינים החייבים מדאורייתא לדעת הרמ"א, ולב"י מדרבנן, או לדמותם

לעור שפטור אפי' מדרבנן ונידון זה לא נמצא בתשובת הראשונים והאחרונים מפני שלא היה מצוי בגד כזה אצלם, ולכך דנו בזה בספרי התשובות רק בדורינו. [וגם יש לדון אם נילון מקבל טומאה].

והנה הג"ר צבי פסח פרנאק זצ"ל מדייק בספרו הר צבי או"ח סי' ט מלשון הלבוש שכתב דבגד הוא דבר הנארג באריגה ונעשה בגד לאפוקי מלבוש של עור שאינו נקרא בגד ואינו חייב בציצית אפי' יש לו ד' כנפות. ומשמע שטעם הפטור בעור מפני שאינו אריג שאינו עשוי שתי וערב אלא יציקה אחת, וא"כ בנילון תלוי איך נעשה אם נעשה ביציקה אחת כמעילי גשם וכדו', פטור, אך נילון שנעשה ממנו חוטים ועי"ז עשו אריג יתחייב, ולפ"ז מחודש מדבריו תרתי. חדא גם בצמר ופשתים אם יהיה בלא אריגה יהיה פטור מציצית, כגון לבדים שנעשה מהם בגד, פטור מציצית, ועוד שעור שיעשה ממנו חוטים חייב שמצינו במשכן שאפי' מזהב עשו חוטים, כמו"כ בעור אם יעשה ממנו חוטים ויארגם לבגד יתחייב בציצית, כך יוצא מדבריו של הרב פראנק.

אך דעת הג"ר משה פיינשטיין באגרות משה ח"ד סי' א דנילון כעור וכשם שעור פטור נילון פטור, בין שנעשה מחוטים ובין שנעשה אריג,